

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10 и 51/11) и како и врз основа на член 25 став 2 и став 5 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08 и 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17), министерот за образование и наука донесе Наставна програма по *италијански јазик* (втор странски јазик) за VII (седмо) одделение на деветгодишното основно образование.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА
ПРОГРАМА

ИТАЛИЈАНСКИ ЈАЗИК

VII ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО
ОБРАЗОВАНИЕ

1. ВОВЕД

Интеграцијата во европските структури подразбира добро образовани кадри кои познаваат и говорат повеќе странски јазици. Нашето општество има за цел да го следи идеалот на Советот на Европа за мултилингвалност и мултикултура, според кој како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Со изучување на италијанскиот јазик на учениците им се отвора можност да станат дел од големото семејство говорители на овој јазик кое се протега на сите пет континенти.

Современата настава по италијански јазик е насочена кон усните и писмените комуникациски компетенции проширени со социокултурните и интеркултурните компетенции. Централно место во наставата зазема ученикот како субјект во наставниот процес, при што посебно внимание се обрнува на неговиот когнитивно-афективно-социјален развој, односно на развојот на неговата самостојност во учењето и стекнувањето стратегии на учење како основа на доживотно учење.

Предметот *италијански јазик* (како втор странски јазик) е застапен во наставниот план за основното образование од VI до IX одделение.

Предметот *италијански јазик* во VII (седмо) одделение се изучува како втор странски јазик со 2 (два) часа неделно, односно 72 часа годишно и има статус на задолжителен предмет.

Појдовна основа при изготвувањето на наставната програма за VII (седмо) одделение на деветгодишното основно образование претставува *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* (теориските основи и целите на современата настава по странски јазици и нивоата на компетенции за комуникативна употреба на странскиот јазик)¹.

¹Како ориентација во однос на нивоата на јазични компетенции кои учениците треба да ги постигнат на крајот од секое одделение на основното образование се земаат насоките од *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик:

- во подрачјето на елементарно ниво: A1 (подготвително ниво/*livello preparatorio*) и A2 (основно ниво/*livello elementare*);
- во подрачјето на самостојно користење на јазикот: ниво B1 (преодно ниво/*livello soglia*) и B2 (самостојно ниво/*livello indipendente*);
- во подрачјето на компетентно користење на јазикот: ниво C1 (напредно ниво/*livello avanzato*) и C2 (највисоко ниво/*livello di padronanza*).

Според очекуваните резултати од изучувањето на италијанскиот јазик во Република Македонија, по 4 години настава (по завршувањето на IX одделение) учениците можат делумно да го постигнат нивото A2.1 (основно ниво).

По првата и по втората година учење на италијанскиот јазик во основно образование (VI и VII одделение) може делумно да се достигне нивото A1.1 (подготвително ниво), по третата година учење на италијанскиот јазик во основно образование може целосно да се достигне A1.2 (подготвително ниво) и делумно да се достигне A2.1 (основно ниво), а по четвртата година учење (по завршувањето на IX одделение), може делумно да се достигне A2.1 (основно ниво). Постигањето на компетенциите во согласност со наведените нивоа ќе биде прикажано преку резултатите од учењето во сите наставни програми за основно образование (за VI, VII, VIII и IX одделение).

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ (од VI до IX одделение)

- Да се стимулира изучувањето на италијанскиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски;
- да се стимулира изучувањето на италијанскиот јазик заради економски и бизнис интереси на Република Македонија и Република Италија.

Ученикот/ученичката:

- да се оспособи за комуникација со другите, да ја почитува многујазичноста и да ја збогатува општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својата и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО VII ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да формира и да развие јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување на втор странски јазик;
- да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- да формира елементарни навики и умеења за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења на јазични и реченички единици, фонетски, правописни, лексички и граматички поими;
- да развие способност за самостојно учење и самовреднување според *Заедничката европска референцијална рамка (Портфолио)*.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Во табелата што следува дадени се општите теми од коишто произлегуваат поединечните.

Колоната **Цели** покажува што треба да постигне ученикот/ученичката за да се стекне со четирите вештини на комуницирање.

Во колоната **Активности** предложени се низа активности што произлегуваат од поставените цели и упатуваат на начините со кои можат да се реализираат целите.

Оперативните цели од колоната што следува произлегуваат од општите цели и покажуваат со кои јазични, комуникативни, социо-културни и интеркултурни компетенции учениците треба да се стекнат за да можат да комуницираат на темите предвидени за оваа година за изучување на италијанскиот јазик. Тие служат како основа за дефинирање на стандардите при оценувањето.

Колоната **Содржини/Компоненти** содржи јазични функции, лексички единици, граматички и интеркултурни содржини и претставува отворен избор за реализација на предвидените цели и активности. Во согласност со можностите на учениците и условите за работа, наставникот има слобода да ја дополни или скрати колоната притоа водејќи сметка учениците да ги стекнат потребните компетенции според поставените стандарди на знаење.

Во колоната **Примери/Поими** прикажани се по неколку примери за секој елемент од претходната колона (Содржини/Компоненти) кои на наставникот ќе му послужат како насока за реализација на оперативните цели.

ТЕМИ
1. Јас и другите
2. Опкружување
3. Секојдневен живот
4. Слободно време и забава

Вештини	ЦЕЛИ	АКТИВНОСТИ
СЛУШАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да разбере едноставни упатства; ✓ да реагира невербално на поставената задача; ✓ да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; ✓ да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; ✓ да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; ✓ да распознава основни интонациски модели; ✓ да користи различни стратегии за разбирање при слушање. 	<ul style="list-style-type: none"> • Бура на идеи. • Вежби за асоцијации. • Вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на наслови, слики, звучни сигнали, интонација, невербални елементи итн. • Слушање аудио/видеоснимки и говорот на наставникот. • Идентификување зборови, структури и изрази во контекст. • Одговорање на прашања од типот <i>точно/неточно (vero/falso)</i>, отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM). • Подредување на дадените информации во табели. • Подредување зборови во реченица или текст. • Вежби со користење пантомима. • Поврзување слики со слушнат текст.

ЧИТАЊЕ	<p style="text-align: center;">Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; ✓ да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; ✓ да разбере кратка и едноставна порака; ✓ да користи дополнителни стратегии за разбирање на непознат текст со помош на контекстот, илустрираниот материјал или интернационалната лексика. 	<ul style="list-style-type: none"> • Бура на идеи; • Вежби за асоцијации. • Идентификување на одделни графеме во зборови со подвлекување на тие букви. • Вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци, врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови текст. • Поврзување текстови со слики. • Вежби со идентификување зборови и изрази. • Подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл. по логичен редослед. • Пополнување празни места во текстови, табели и реченици. • Одговорање на прашања од типот точно/неточно (vero/falso), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM).
---------------	---	--

ЗБОРУВАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; ✓ да има јасен изговор и покрај можноста од него/неа да се побара да го повтори кажаното; ✓ да поставува едноставни прашања / да одговара на едноставни прашања во врска со своите дневни оброци и со временските прилики; ✓ да даде краток и едноставен опис на својот дом и на својот физички изглед и на други лица од своето блиско опкружување; ✓ да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. 	<p>а) <i>Говорна интеракција:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • поставување прашања и одговарање на нив; • играње улоги според дадени модели; • учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот. <p>б) <i>Усно искажување:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • продукција на кратки искази на познати теми; • вежби со користење пантомима и мимика; • различни игровни активности од типот: глув телефон, бинго и сл.
ПИШУВАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; ✓ да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; ✓ да пополнува формулари; ✓ да пишува кратки пораки и текстови; ✓ да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик. 	<ul style="list-style-type: none"> • Подредување зборови во слеана низа; • Пишување по диктат. • Пополнување формулари. • Пополнување текстови со испуштени зборови. • Пишување пораки, електронски пораки. • Пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. • Подредување реченици и/или параграфи од даден текст. • Групна изработка на постер. • Самостојна изработка на тематски постери и сл.

Оперативни цели	Содржини/Компоненти	Примери/Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да го опише својот физички изглед и на друго лице од своето блиско опкружување (член на семејство / другар, милениче и сл.); • да го опише своето секојдневие; • да побара/даде информација за своите дневни оброци; • да го опише својот дом и да ги лоцира просторно просториите/предметите во домот; • да искажува минати активности и настани по хронолошки редослед; 	<p>А) Јазични функции</p> <p><i>Опишување физички изглед</i></p> <p><i>Опишување на своето секојдневие</i></p> <p><i>Барање/давање информации за своите дневни оброци</i></p> <p><i>Опишување на домот / собите во домот</i> <i>Лоцирање на предметите во просторот</i></p> <p><i>Искажување минати дејствија со едноставни реченици</i></p>	<p>La mia amica si chiama Patrizia, è alta, magra, bionda, ha gli occhi verdi. Ho un piccolo cane. Si chiama Bobby. È di colore marrone.</p> <p>La mattina faccio colazione e mi preparo per andare a scuola. Esco di casa alle 7. Di solito prendo l'autobus ma qualche volta vado a piedi perché la mia scuola non è molto lontana. Dopo scuola torno a casa e pranzo. Poi studio e faccio i compiti. La sera ceno, guardo la TV o gioco al computer.</p> <p>Che cosa prendi a colazione/ a pranzo/ a cena? A colazione prendo/mangio una fetta di pane con nutella ecc.</p> <p>Il mio appartamento è al secondo piano. È piccolo ma molto luminoso. Ha una camera da letto, il soggiorno, la cucina e il bagno. La mia camera da letto è accanto al bagno. Il letto è vicino alla finestra.</p> <p>Ieri sera sono andato al cinema e poi al compleanno di Marta. Abbiamo mangiato una pizza.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • да бара/дава информации за временските прилики. 	<p><i>Барање/давање информации за временските прилики</i></p> <p>Б) Лексички единици</p> <p><u>1. Јас и другите</u></p> <p><i>Физички опис на личности</i></p> <p><i>Домашни миленичиња и нивен опис</i></p> <p><u>2.Опкружување</u></p> <p><i>Дом, простории и предмети во домот</i></p> <p><i>Лоцирање простории и предмети во домот</i></p>	<p>-Che tempo fa da voi? - Fa freddo e piove sempre. -Che tempo fa oggi? - Oggi fa molto caldo.</p> <p>bello, brutto, giovane, vecchio, alto, basso, magro, grosso, capelli neri/castani/biondi/rossi, lunghi/corti, occhi azzurri/castani, verdi, neri</p> <p>il cane, il gatto, il pesce, il pappagallo, il coniglio, il canarino, la tartaruga</p> <p>bello, carino, grande, piccolo, bianco, marrone, coda lunga/corta, occhi verdi/neri, pelo lungo/corto</p> <p>la casa, il palazzo, il condominio, l'appartamento, la villetta, la camera, la stanza, il soggiorno, la cucina, il bagno, la camera da letto, l'ascensore, il ripostiglio, il balcone</p> <p>comodo, luminoso</p> <p>la poltrona, il tavolo, il comodino, la sedia, il frigorifero, il letto, la TV, il lavandino, il divano, la doccia, il cuscino, il tavolino, la lampada, lo specchio, il tappeto</p> <p>al centro di, a sinistra di, a destra di, di fronte a, dietro a, davanti a, tra, dentro, sotto, sopra, vicino a, accanto a</p>
---	---	---

	<p><u>3.Секојдневен живот</u></p> <p><i>Секојдневни активности и лична хигиена</i></p> <p><i>Храна и пијалаци</i></p> <p><i>Броеви 100 - 1000</i></p> <p><i>Дневни оброци</i></p> <p><u>4.Слободно време и забава</u></p> <p><i>Активности во слободното време</i></p> <p><i>Годишни времиња</i></p> <p><i>Временски прилики</i></p> <p>В) Граматички содржини</p> <ul style="list-style-type: none"> • Морфологија <p><i>Verbo</i></p>	<p>svegliarsi, alzarsi, lavarsi, fare la doccia, vestirsi, prepararsi, andare a scuola, uscire, mangiare, studiare</p> <p>il pane, il panino, la pizza, il tramezzino, la pasta, la mozzarella, I cereali, I burro, il tè, il latte, l'acqua, il succo di frutta, il dolce, l'insalata, la carne, le patatine fritte, la frutta, la verdura</p> <p>cento, centuno, centodue,...duecento...novecento, mille</p> <p>I pasti principali: la colazione, lo spuntino, il pranzo, la merenda, la cena.</p> <p>fare sport, andare al cinema, navigare su internet, giocare i videogiochi, fare passeggiate, camminare, andare in piscina, viaggiare, nuotare, prendere il sole, andare al concerto, andare al bar, uscire con gli amici</p> <p>la primavera, l'estate, l'autunno, l'inverno</p> <p>Fa caldo/ freddo, bel tempo/brutto tempo il sole/ il vento/la pioggia/ la neve</p>
--	---	--

	<p>- Presente indicativo (alcuni verbi irregolari, riflessivi, impersonali);</p> <p>- Passato prossimo (participio passato regolare)</p> <p><i>Articolo</i> -determinativo -indeterminativo</p> <p><i>Aggettivi</i> -qualificativi (accordo sostantivi e aggettivi); -possessivi (uso di possessivi con nomi di parentela);</p> <p><i>Pronomi</i> -riflessivi (mi,ti,si,ci,vi,si) -indefiniti (niente, nulla) -avverbiale (CI)</p> <p><i>Avverbi</i> - di luogo (sopra, sotto, dietro, davanti, vicino, accanto, lontano) - di tempo (di solito, spesso, sempre, raramente, ogni tanto, tardi, presto); - con il passato prossimo (ieri, poco tempo fa, stamattina, prima, dopo)</p>	<p><i>Faccio</i> colazione alle 8 e <i>esco</i> di casa. <i>Mi sveglio</i> alle 7 di mattina. <i>Piove. Nevica.</i></p> <p><i>Ho telefonato</i> a Marco 5 minuti fa. Elena è <i>partita</i> con il treno delle nove. L'estate scorsa <i>siamo andati</i> al mare.</p> <p><i>Lo</i> spuntino, <i>la</i> mela, <i>I</i> cereali, <i>l'</i>acqua <i>Un</i> panino, <i>una</i> pizza, <i>uno</i> yogurt</p> <p>Giulia è <i>grassa</i>, suo fratello, invece, è <i>magro</i>.</p> <p>Questa è <i>mia</i> madre. <i>Le sue</i> sorelle vivono a Roma.</p> <p><i>Mi</i> lavo e faccio colazione. Non mangio <i>niente</i> di sera. Abito a Roma. <i>Ci</i> vivo con i miei genitori.</p> <p>I miei amici abitano <i>lontano dalla</i> mia casa.</p> <p><i>Di solito</i> in autunno piove.</p> <p><i>Ieri</i> ho incontrato un mio vecchio amico. <i>Stamattina</i> siamo usciti tardi di casa.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Да развие позитивен став не само кон сопствениот културен идентитет, туку и почит кон другите култури; • да развие љубопитност и интерес кон другите култури; • да ги сфати комплексноста и 	<p>-di modo (bene, male)</p> <p><i>Preposizione</i> (in, a, di, da, con, su, per)</p> <ul style="list-style-type: none"> - semplice - articolata <p>• Sintassi</p> <p>Proposizione semplice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - affermativa - negativa - interrogativa - esclamativa <p>- composta con connettivi (e, anche, neanche, o)</p> <p>Г) Интеркултурни содржини</p> <p>Прехранбените навики на Италијанците/ на Македоците</p> <p>Интересите на младите во Италија</p>	<p>Mia nonna cucina molto <i>bene</i>. Ho dormito <i>male</i> questa notte.</p> <p>Preferisco nuotare <i>con</i> te. Questa mattina ho incontrato Fabrizio <i>a</i> scuola. Domani sera vado <i>al</i> cinema. Andiamo <i>alla</i> festa di Bruna?</p> <p>L'anno scorso ho visitato Roma. Bruna non è venuta alla lezione d'inglese. Quando sei arrivato? Che bella giornata! Che brutto tempo!</p> <p>Marco mangia un panino e beve un bicchiere d'acqua. Preferisci andare da Marco o restare a casa? Non mi piace questo maglione, non piace neanche a Patrizia.</p> <p>Molti italiani a colazione prendono solo un caffè, oppure un cappuccino e un cornetto a casa o al bar. Il pranzo è il pasto principale della giornata. Di solito, un tipico pranzo italiano è composto da un primo piatto a base di pasta, un secondo a base di carne o pesce e un contorno di verdura e, per finire, un caffè a volte preceduto dalla frutta o da un dolce.</p> <p>I ragazzi italiani amano giocare, ascoltare musica, andare al</p>
---	---	--

<p>значењето на изучувањето на културата, како и на предизвиците кои произлегуваат од живеењето во мултиетничка средина;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да развие вештини за воочување на културните сличности и разлики и критичко преиспитување на културните стереотипи како основа за развивање меѓукултурна толеранција и разбирање. 	<p>/ во Македонија за време на нивното слободно време</p> <p>Давање дополнителни информации за социо-културните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува</p>	<p>cinema, giocare al computer. È cambiato solo il modo di praticare queste attività rispetto al passato. Oggi i giovani preferiscono i passatempi moderni , i videogiochi, ascoltano la musica su iPhone/ iPad/iPod, leggono E-book, guardano i film in 3D.</p>
--	---	--

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Целта на овие дидактички препораки е да помогнат на наставникот/наставничката да ги постигне поставените цели применувајќи во наставата најнови сознанија од подрачјето на дидактиката и методиката на наставата по странски јазици, педагогијата и психологијата, т.е. позитивни домашни и странски искуства поврзани со наставата и учењето на италијанскиот јазик, но притоа да не ја ограничува неговата/нејзината креативност.

Во планирањето на наставата за шесто одделение земени се предвид содржините во наставните програми по другите предмети кои се изучуваат во истото, односно почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување во однос на целите и содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините од мајчиниот јазик.

Фокус на вниманието на современата настава е ученикот/ученичката и процесот на учење. Треба да се почитуваат возраста, потребите, интересите на учениците. Наставникот не е повеќе единствен извор на знаења и информации и неговата улога не е само пренесување на знаења. Неговата улога е да ги поттикнува учениците да користат и други извори на знаења и информации и да ги учи како да учат.

При изборот на активностите треба да се води сметка за диференцијацијата и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои би одговарале на различните стилови на учење (визуелен, аудитивен, кинестетички); различните видови интелигенција (вербална-лингвистичка, математичко-логичка, музичко-ритмичка, визуелно просторна и други), како и на нивоата на знаењата на учениците.

Треба да се има предвид дека менувањето на различни форми на работа во наставата (фронтална, индивидуална и работа во парови и групи, истражувачка работа, работилници), како и менувањето на пократки и подолги, побучни и потивки активности, периодите на сконцентрирано внимание и опуштање на учениците за време на часот, ја подобруваат мотивацијата за учење.

Наставата по италијански јазик се заснова на холистичко учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, односно наставникот ќе ги интегрира различните компоненти со што јазикот ќе се учи на функционален начин. Согласно горенаведеното, по странски јазик не може да се определи, односно не е можно да се планира бројот на часовите по одделни компоненти.

Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со зголемена експликација на јазичните структури со свесна примена на јазичните структури во контекст и постапно воведување на граматичкиот метајазик. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Тоа значи дека се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: Слушање и Читање со разбирање, Зборување, како од аспект на говорна интеракција, така и од аспект на говорна продукција, како и вештината Пишување.

Наставникот треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат да ја преземат одговорноста за своето сопствено учење и знаењето кое го стекнуваат во формален контекст на учење (во училишта) и да го користат надвор од неа. Од ова произлегува дека на часовите по италијански јазик се стекнуваат основни јазични и социопрагматични знаења и знаења кои се врзани со самиот процес на учење.

Од сето наведено произлегува дека наставникот треба да ги учи учениците како полесно и побрзо да учат, како да го сочуваат наученото и како да го користат знаењето во нови ситуации, надвор од училиштата. Наставникот треба да ги запознава учениците со целите и содржините на активностите/задачите/материјалите и стратегиите на учење кои тие ги применуваат на повисоките нивоа на учење.

Од наставникот се очекува да ги учи учениците да развиваат и применуваат стратегии на успешно учење.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички систем;
- пакет прирачен материјал за наставникот (флешкарти, постери и друго);
- ЦД плеери, ЦД со снимени текстови, песни и слични материјали; компјутер со соодветен софтвер; ЦД-ром, ТВ со ДВД;
- други извори на учење во непосредната околина – предмети, нагледни средства, во просторијата каде се изучува италијанскиот јазик;
- ЛЦД проектор;
- интерактивна табла;
- Интернет пристап, образовни софтвери;
- речници, списанија за наставникот и учениците.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показателите за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање.

Важно е поголем акцент да се стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. Важно е секој напредок да се награди соодветно, бидејќи на учениците им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна и писмена пофалба или позитивна реакција изразена на невербален или вербален начин.

Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување.

Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со осум оценки во текот на учебната година (четири оценки во првото и четири во второто полугодие). Од вкупно осум оценки, четири ќе се базираат на писмени проверки, а другите четири ќе се базираат на усни, комуникативни проверки и индивидуални и групни изработки на проекти. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот од учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од писмените работи/тестовите, оценките од усното искажување/активноста на часот, изработката на домашни работи, изработката на презентации, проектни задачи, учество во проекти. Со цел на родителите да им се овозможи увид во напредувањето на нивните деца и во нивниот процес на учење пожелно е да се воведат *Европското јазично портфолио*. Портфолиото на учениците им помага учењето да го сфатат како процес на стекнување знаења и вештини во кои тие се активни учесници. Притоа ги поттикнува на размислување за успешните стратегии на учење, за проценка на постигнатите знаења и вештини, како и за индивидуалните желби и планови за напредување во изучувањето на странскиот јазик.

На крајот на седмо одделение учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.

Последиците за ученикот во случај на неуспех ќе бидат во согласност со општата регулатива за основно образование во Република Македонија.

7. СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Стандардите за оценување треба да произлегуваат од поставените цели и очекуваните резултати.

При составувањето на стандардите за оценување треба да се користат формулации од листата на активни глаголи со кои би требало да се дефинираат целите според нивоата од Блумовата таксономија. Глаголот укажува на очекуваните резултати од учењето и директно произлегува од конкретните цели во наставата. Сакаме да напоменеме дека и покрај тоа што еден ист глагол може да се појави во различни нивоа на знаење, постои разлика во користењето на тој глагол. Таа разлика произлегува од дефиницијата на даденото ниво, што укажува на тоа дека глаголите треба да се гледаат во контекст на нивото на знаењето што го илустрираат.

Следуваат табели на стандарди на оценување кои на наставникот можат да му помогнат при одредување на нивоата на знаења и вештини на учениците од седмо одделение на основното образование.

Тема: ЈАС И ДРУГИТЕ

Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разликува формално од неформално обраќање; • дефинира поими што означуваат и опишуваат домашни миленичиња; • ги набројува физичките карактеристики на одредена личност преку описни придавки.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст на тема за опис на физички изглед (свој и на лица од своето опкружување и опис на домашно милениче; • разбира невербални елементи во комуникацијата; • дефинира поими што означуваат физички опис; • поврзува слики со краток слушнат или прочитан текст на тема физички опис на личност; • поврзува слики со соодветните поими што означуваат миленичиња.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Употребува новоусвоени основни изрази и поими при играње по улоги во нови ситуации на разменување информации; • се опишува усно себеси, другар, член од своето семејство, домашно милениче; • го опишува своето милениче применувајќи ги новоусвоените поими; • употребува новоусвоени основни изрази и поими во нови ситуации за разменување информации при физички опис на личности.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст; • пишува краток текст со опишување на себе си или некој друг; • издвојува информации од краток едноставен текст за опишување на себеси или некој друг; • споредува едноставни комуникативни акти (формално и неформално обраќање); • донесува заклучоци врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови текст.

Тема: ОПКРУЖУВАЊЕ	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава тема на опис во краток слушнат и пишан текст; • идентификува поими што означуваат дом, простории и премети во домот; • именува поими што означуваат дом, простории и предмети во домот.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и пишан текст со опис на својот дом; • поврзува поими со соодветните слики на простории и предмети во домот;
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Применува новонаучени основни изрази и поими при опишување на својот дом, во усна и писмена комуникација и изразување; • пополнува празни места од краток текст со поими што означуваат дом, простории и предмети во домот; • пополнува празни места од краток текст за опис на сопствениот дом. • Применува новонаучени основни изрази и поими при опишување на својот дом, во усна и писмена комуникација и изразување;
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст во кој се опишува домот, просториите и предметите во домот; • пишува краток едноставен текст со опис на домот; • селектира информации од краток текст од плакат, брошура и сл.; • донесува заклучоци за видови живеалишта, простории и предмети во домот врз основа на наслови на текстови, илустрации и фотографии.

Тема: СЕКОЈДНЕВЕН ЖИВОТ	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава и набројува активности од секојдневниот живот при усна комуникација; • именува дневни оброци; • именува основни поими за храна и пијалаци од дневните оброци; • препознава тема на опис при усно изразување на соговорникот.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст со опис на активности од секојдневниот живот; • ги разбира прашањата од соговорникот на тема за активностите од своето секојдневие; • со свои зборови кажува основни информации од кус текст на тема за опис на еден обичен ден; • разбира кратки едноставни поими при опис на дневните оброци; • поврзува слики на предмети со соодветниот вокабулар за храна и пијалаци од дневните оброци во краток слушнат и пишан текст; • поврзува слики со поими што означуваат храна и пијалаци.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Игра по улоги при едноставен разговор за своите дневни оброци применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; • применува новоусвоени основни изрази и поими при опис на активности од секојдневниот живот; • решава вежби со дополнување во нови контексти.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат и/или пишан текст поврзан со тема за секојдневниот живот; • пишува краток текст со опишување на своите дневни оброци; • класифицира во посебни колони, во табела, поими со активности од секојдневниот живот; • пишува краток текст од 40-50 збора со опишување на активностите од својот обичен ден.

Тема: СЛОБОДНО ВРЕМЕ И ЗАБАВА

Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава тема на опис на временски прилики во краток слушнат и пишан текст; • препознава тема на краток опис на минати активности од слободното време во краток слушнат и пишан текст; • идентификува и именува поими што означуваат годишни времиња и временски прилики.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и пишан текст со опис на временските прилики; • поврзува поими со соодветните слики на годишни времиња, временските прилики и активности во текот на годишните времиња; • разбира глобално краток слушнат и пишан текст со опис на минати настани од слободното време.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Применува новонаучени основни изрази и поими при опишување на временските прилики, во усна и писмена комуникација и изразување; • пополнува празни места од краток текст со поими што означуваат временски прилики; • пополнува празни места од краток текст за опис на годишните времиња; • применува новонаучени основни изрази за опис на минати активности што се случиле последователно во текот на слободното време.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст во кој се опишуваат временските прилики; • спроведува анкета меѓу своите соученици за нивното омилено годишно време; • пишува краток едноставен текст со опис на своето слободно време; • селектира информации од краток текст од плакат, брошура и сл. што се однесуваат на забава; • донесува заклучоци врз основа на наслови на текстови, илустрации и фотографии.

8. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука.

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за шесто одделение треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за шесто одделение на основното образование.

Се препорачува заради полесен визуелен контакт помеѓу учениците и за да слушнат подобро што се зборува, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата П, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при работа во групи).

9. РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО

Ученикот/ученичката:

- го разбира значењето на лексичките единици предвидени за усвојување согласно барањата на наставната програма и може да ги репродуцира и употребува во соодветни говорни ситуации;
- разбира куси искази и текстови со позната тематика (глобално и селективно);
- комуницира во едноставни задачи кои бараат размена на информации на познати теми и активности;
- опишува користејќи реченици и едноставни искази со цел да искаже сопствени искуства, притоа користејќи едноставен јазик и граматички структури согласно барањата на наставната програма;
- чита и идентификува конкретни информации во даден текст и глобално разбира куси наративни текстови;
- пишува куси насочени дескриптивни текстови и кратка пораки, со правилна примена на интерпункциските знаци;
- има информации од културата на земјите со италијански говорен јазик;
- користи ИКТ во содржини од предметот.

10. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по наставниот предмет *италијански јазик* (втор странски јазик) за VII (седмо) одделение на деветгодишното основно образование може да ја изведува само лице кое исполнува еден од следниве услови:

- Завршени студии по италијански јазик и литература – наставна насока, VII¹ или 240 ЕКТС.
- Завршени студии по италијански и книжевност, VII¹ или 240 ЕКТС.
- Завршени студии по италијански јазик и литература – друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII¹ или 240 ЕКТС.

11. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *италијански јазик* (втор странски јазик) за VII (седмо) одделение на деветгодишното основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Министер

проф. д-р РЕНАТА ДЕСКОСКА

Арх. бр. 12-2645/8
28.2.2018 год.

Изготвил: работна група, Решение бр.02-129/1 од 21.12.2017
Контролирал: Весна Торбовска-Василевска, советник
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор